

İsmail Haniye (1962-2024)

İsmail Abdusselam Ahmed Haniye, 1962 tarihinde, ailesinin 1948 Arap-İsrail Savaşı (Nekbe) sırasında Askalan'dan kaçarak mülteci olduğu Gazze Şeridi'ndeki El Şati Mülteci Kampı'nda dünyaya gelmiştir. Hayatı boyunca Filistin'in bağımsızlık mücadelesine adanan Haniye, 31 Temmuz 2024'te İran'ın Tahran şehrinde bir suikast sonucu 62 yaşında şehit düşmüştür. Haniye, ilk, orta ve lise öğrenimini mülteci kamplarında tamamlamış ve gençliğinde ailesini geçindirmek için çeşitli işlerde çalışmıştır. 1980'lerin başında Gazze İslam Üniversitesi'ne kaydolmuş Haniye, Arap Edebiyatı bölümünden mezun olmuştur. Üniversite yıllarında İslami çalışmaların ve Müslüman Kardeşler bağlantılı öğrenci konseylerinin liderliğini üstlenmiş, İslami Direniş Hareketi Hamas'ın kurulmasına giden süreçte çeşitli direniş gruplarının bir parçası olmuştur. Üniversiteyi bitirdiği 1987 yılında Birinci İntifada'ya aktif olarak katılmış ve Şeyh Ahmed Yasin liderliğinde kurulan Hamas'a üye olmuştur.

Haniye'nin mücadelecilik kişiliği, genç yaşlarından itibaren Filistin hareketine dahil olmasıyla kendini göstermiş; 1987'den itibaren Hamas'ın özel güvenliğinden sorumlu olduğu suçlamasıyla birçok kez İsrail hapishanelerinde tutuklu kalmıştır (1987'de 18 gün, 1988'de 6 ay, 1989'da 3 yıl). 1992'de serbest bırakıldıktan sonra, diğer 415 İslami Cihad ve Hamas üyesiyle birlikte İsrail tarafından Güney Lübnan'a sürülmüş, ancak bir yıl sonra Gazze'ye geri dönmüştür. Hamas içinde hızla yükselen Haniye, 1997'de Hamas'ın ruhani lideri Şeyh Ahmed Yasin'in ofisinin yönetimine getirilmiş, 1999'dan 2004'e kadar özel kalem müdürlüğünü yapmıştır. 2006 Filistin Yasama Konseyi seçimlerinde Hamas'ın listesinin başında yer alarak partinin zaferine liderlik etmiş ve 16 Şubat 2006'da başbakan adayı olarak açıklanmıştır. Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın onayıyla 29 Mart 2006'da başbakanlık görevine atanmış, ancak El Fetih ile yaşanan çatışmalar ve iç gerilimler sonucu Haziran 2007'de görevden alınmıştır. Haniye, bu görevden almanın Anayasa'ya aykırı olduğunu savunarak Gazze'yi yönetmeye devam etmiştir.

Haniye, 6 Mayıs 2017'de Hamas Şura Konseyi tarafından Halid Meşal'in yerine Hamas'ın en yüksek pozisyonu olan Siyasi Büro Başkanlığı'na seçilmiş, 2021'de bu göreve ikinci kez getirilmiştir. 2018'de ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından "terörist" olarak tanımlandıktan sonra ağırlıklı olarak Hamas'ın diplomatik karargahının bulunduğu Katar'da yaşamıştır. İsmail Haniye, Filistin mücadelesi için ailesinden büyük kayıplar vermiştir. 7 Ekim 2023'ten bu yana devam eden İsrail-Hamas geriliminde, İsrail birçok kez Haniye'yi ve ailesini hedef almıştır. Saldırılarda 4 oğlu ve 4 torunu dahil olmak üzere ailesinin 60'a yakın ferdi kaybetmiştir. Bu acı kayıplara rağmen Haniye, "Kayıplarımız ne kadar büyük olursa olsun, İsrail'in yaptığı şantaja boyun eğmeyeceğiz, taviz vermeyeceğiz" sözleriyle Filistin'in bağımsızlığı için kararlılıkla mücadelesine devam edeceğini dile getirmiştir.

İran'ın yeni Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın göreve başlama töreni için Tahran'a gittiği sırada suikasta uğrayan Haniye, İsrail tarafından yapılan suikast neticesinde şehadete ulaşmıştır. Şehadeti ile İsmail Haniye, Filistin halkının onurlu mücadelesinin ve direniş azminin sembolü olarak tarihe geçmiştir.